

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN DOLJ
LICEUL TEHNOLOGIC „CONSTANTIN IANCULESCU”
Str. Aeroportului 118, Comuna Cârcea, Dolj, CP 207206
Telefon/fax: 0251.458.007
e-mail: gsa_carcea@yahoo.com
web: www.gsacarcea.ro

MINISTERUL
EDUCAȚIEI

Nr. 467 din 06.09.2023

DEZBĂTUT și **AVIZAT** în ședința Consiliului Profesoral
din data de 04 septembrie 2024

APROBAT în ședința Consiliului de Administrație
din data de 05 septembrie 2024

DIRECTOR,

Prof. Adrian-Cristian VELIȘCU

**Anul școlar
2024 - 2025**

**PLANUL DE PREVENIRE ȘI REDUCERE
A VIOLENȚEI ÎN MEDIUL ȘCOLAR
ÎN CADRUL LICEULUI TEHNOLOGIC „CONSTANTIN IANCULESCU” CÂRCEA**

CONTEXTUL LEGISLATIV

- ✚ Legea Învățământului preuniversitar **Nr. 198** din 04 iulie 2023, cu modificările și completările ulterioare
- ✚ OME **Nr. 6.235** din 06 septembrie 2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra anteprescolărilor/preșcolărilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar
- ✚ Hotărârea Guvernului **Nr. 49** din 19 ianuarie 2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipa multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state
- ✚ OMEC **Nr. 5.726** din 06 august 2024, privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare

1. PREAMBUL

Violența umană reprezintă una dintre temele recurente ale societăților contemporane. Preocuparea pentru manifestările de violență, dilemele privind creșterea criminalității și a cauzelor ei, strategiile de prevenire și combatere a acestor fenomene reprezintă subiecte de reflecție pentru lideri de opinie, politicieni, jurnaliști, pentru cercetători din diferite domenii ale științelor sociale și, în particular, pentru specialiștii din domeniul educației.

Violența școlară este doar una dintre manifestările violenței cotidiene. Dezbaterile privind relația între conceptul de „drept la siguranță” și mediul școlar au căpătat în Europa o dezvoltare continuă și constantă, cu diferențe de la țară la țară, devenind oficial o problemă politică în urma unei întâlniri a experților, organizată de Comisia Europeană la Utrecht, în anul 1997.

Mass-media acordă din ce în ce mai multă atenție violenței, contribuind la conștientizarea și creșterea interesului public față de violența tinerilor, inclusiv față de violența școlară.

Violența în școli nu este un fenomen social cu totul nou. În școli a existat din totdeauna violență. Totuși, acest fenomen este astăzi mai vizibil, în cea mai mare parte datorită mass-mediei, așa cum susține, pe bună dreptate, Alain Mouchoux. Celor care consideră că violența școlară este un fenomen recent trebuie să li se amintească faptul că, în perspectivă istorică, școala a fost întotdeauna asociată cu violența. Istoria educației, a praxisului educațional - indiferent că vorbim despre spațiul privat al familiei sau de cel instituționalizat, al școlilor și internatelor - evidențiază acest lucru.

Violența în școală cuprinde orice formă de manifestare a unor comportamente precum: violență verbală și psihologică (poreclire, tachinare, amenințare, hărțuire); violență fizică; comportamente care intră sub incidența legii (viol, consum/comercializare de droguri, furt); ofensă adusă statutului/autorității cadrului didactic; alte tipuri de comportament deviant în relație cu școala.

Se pot determina următoarele forme principale de violență:

- **Violența elev-elev:**
 - Violența verbală (certuri, conflicte, injurii, țipete), în general considerată ca o situație tolerabilă și obișnuită în orice școală, în contextul social actual (violența verbală a străzii, a mass-mediei etc.).
 - Violența fizică între elevi care conduce la existența unui climat de insecuritate în școli și solicită măsuri specifice în plan administrativ și educațional.

- **Violența elevilor față de profesori:**
 - Cele mai frecvente manifestări de violență a elevilor față de profesori sunt: lipsa de implicare și de participare a elevilor la activitățile școlare (absenteismul școlar, fuga de la ore, indisciplina în clasă sau în recreații, ignorarea mesajelor transmise de cadrele didactice) și violența verbală și non-verbală, ca ofensă adusă statutului și autorității cadrului didactic (refuzul îndeplinirii sarcinilor școlare, atitudinile ironice sau sarcastice, zgomote în timpul activității didactice). În comparație cu acestea, deși mai puțin prezente, se manifestă comportamentele agresive grave (verbale sau fizice) ale elevilor față de profesori.
- **Violența profesorilor față de elevi:**
 - Acest fenomen deși este mai puțin recunoscut în spațiul școlii deoarece contravine flagrant cu statutul și responsabilitățile unui cadru didactic, se poate manifesta prin forme precum: agresiunea verbală față de elevi (atitudini ironice, țipete, chiar injurii, jigniri sau insulte), agresiune non-verbală (ignorarea mesajelor elevilor și neacordarea de atenție acestora, gesturi sau priviri amenințătoare, atitudini discriminative și marginalizarea unora dintre elevi), excluderea de la activitățile didactice sau chiar pedeapsa fizică.
- **Violența părinților în spațiul școlii:**
 - Deși nu sunt prezenți zilnic în spațiul școlii, unii părinți manifestă comportamente neadecvate, care țin de domeniul violenței. Părinții își legitimează astfel de comportamente (față de profesori sau față de alți elevi ai școlii) prin nevoia de a apăra drepturile propriilor copii, într-un spațiu în care consideră că nu li se oferă acestora suficientă securitate.
 - Față de profesori, părinții utilizează cel mai frecvent violența verbală (ironii, discuții aprinse, țipete), iar în unele cazuri chiar agresivitatea fizică - situații generate de obicei de nemulțumirea referitoare la atitudini și comportamente ale unui cadru didactic, considerate violente sau nedrepte, manifestate în raport cu propriul copil.
 - Față de alți elevi din școală, au fost semnalate cazuri de certuri sau chiar agresiune fizică, atunci când propriul copil intră într-un conflict cu aceștia sau când este victimă a violenței lor.
 - Sunt și situații în care părinții manifestă comportamente violente față de propriul copil în spațiul școlii, de la ironizarea sau admonestarea acestora în fața clasei de elevi până la agresivitate fizică - metode considerate forme eficiente de pedepsire a copilului, în cazurile în care acesta nu se supune disciplinei școlare, iar părinții sunt înștiințați și responsabilizați cu rezolvarea problemelor.
- **Violența în spațiul din jurul școlii:**
 - Sentimentul de securitate/siguranță al elevilor este puternic influențat atât de ceea ce se întâmplă în incinta școlii (în sala de clasă, pe coridoare, pe terenul de sport etc.), cât și de ceea ce se întâmplă în proximitatea acesteia (pe arterele rutiere și alte căi de acces către școală, în spațiile verzi din jurul școlii, în alte spații publice situate în apropiere de școală). Violența în spațiul din vecinătatea școlii este un fenomen îngrijorător, agresiunile în această zonă având o pondere semnificativă în totalul actelor de violență cărora le cad victime elevii (mai mult de o treime dintre elevii agresați într-un singur an școlar au suferit agresiunea în spațiul din vecinătatea școlii).
 - Deși formele de violență care au loc în acest spațiu nu diferă foarte mult față de cele care se petrec în incinta școlii, intensitatea acestor agresiuni este de multe ori mai ridicată. Cea mai mare parte a cazurilor de violență în acest spațiu implică persoane din afara școlii, însă există un număr semnificativ de agresiuni care sunt comise de colegi de școală ai victimelor. Elevii sunt victimele unor situații de violență fizică (agresiune, bruscare, lovire intenționată) și agresiunilor verbale provocate de persoane necunoscute, iar procentul elevilor care cad victime furturilor în imediata vecinătate a școlii este de asemenea îngrijorător.
 - Deși cazurile de agresiune sexuală (hărțuire, tentativă de viol, viol) au o pondere relativ scăzută în comparație cu celelalte forme de violență, gravitatea acestui fenomen impune o analiză aprofundată din partea tuturor actorilor implicați în prevenirea și combaterea violenței școlare.

Cauze ale violenței școlare

Violența școlară este determinată de multiple aspecte (caracteristici individuale, determinanți socio-familiali, factori de mediu școlar, cauze sociale), ale căror efecte se cumulează și se potențează reciproc. În acest sens pot fi identificate:

• Cauze psiho-individuale:

- Există diferențe interindividuale la nivelul elevilor cuprinși într-o instituție școlară, în ceea ce privește adoptarea comportamentelor violente. Elevilor violenți le sunt asociați cu preponderență o serie de factori individuali, precum: toleranța scăzută la frustrare, dificultățile de adaptare la disciplina școlară, imaginea de sine negativă, instabilitatea emoțională, lipsa sau insuficienta dezvoltare a mecanismelor de autocontrol, tendința către comportament adictiv, slaba capacitate empatică.

• Cauze familiale:

- Violența în școală nu poate fi explicată, prevenită, ameliorată sau combătută fără a examina și mediul familial, acesta având un rol esențial în dezvoltarea copilului și a mecanismelor de autocontrol a impulsurilor violente. Astfel, se pot determina asocieri semnificative între comportamentul violent al elevilor și o serie de factori familiali, cum sunt: climatul socio-afectiv (relații tensionate între părinți, atitudini violente ale părinților față de copil, mediu lipsit de securitate afectivă); tipul familiei (proveniența elevilor din familii dezorganizate); condițiile economice ale familiei (venituri insuficiente); dimensiunea familiei (număr mare de copii în familie, situație care implică, de multe ori, accentuarea fenomenului sărăciei); nivelul scăzut de educație a părinților.

• Cauze școlare:

- Existența în școală a unor probleme ca: dificultăți de comunicare elevi-profesori, impunerea autorității cadrelor didactice, stiluri didactice de tip excesiv autoritar ale profesorilor, distorsiuni în evaluarea elevilor. Alte aspecte de natură școlară ce pot fi identificate drept posibile cauze ale violenței sunt: prejudecățile unor profesori în raport cu apartenența etnică a elevilor, vârsta ca și experiența sa didactică, programe școlare încărcate.
- Dacă profesorii identifică sursele violenței elevilor mai ales în spațiul formalului pedagogic (programe încărcate, programul școlar dificil, numărul mare de elevi într-o clasă, lipsa infrastructurii școlare), consilierii și mai ales elevii situează conflictul în zona interacțiunilor subiective: disponibilitatea redusă a profesorilor pentru comunicare deschisă în cadrul și în afara lecțiilor, distanța în comunicare, metode neatractive de predare, descurajarea inițiativelor elevilor. Unii părinți fac referire la aspecte administrative, considerând că o sursă a violenței este și lipsa unor sisteme mai stricte de protecție, control și intervenție specializată împotriva violenței în școală.
- Elevii resimt mai acut și semnaleză cu mult mai multă franchețe decât cadrele didactice, directorii, părinții sau consilierii unele fenomene de violență în școală. De pildă, comportamentele neadecvate ale profesorilor, care recurg uneori la sancțiuni nejustificate sau chiar pedepse fizice sunt semnalate într-o pondere îngrijorătoare de către elevi, cu mult mai ridicată decât conștientizează sau ar fi dispuși să admită alți actori școlari (directori, profesori, consilieri).

• Cauze induse de contextul social:

- Mass-media reprezintă unul dintre factorii cei mai influenți asupra comportamentului elevilor, atât prin valorile pe care le promovează, cât și prin consecințele asupra modului de petrecere a timpului liber. Programele TV și filmele care promovează modele de conduită agresivă sau violență, jocurile video cu conținut agresiv pot fi factori de risc în potențarea comportamentului violent al elevilor.

Prevenirea violenței școlare este cel mai important aspect în răspunsul pe care societatea îl poate da acestui fenomen social. Sistemul educațional, deși dispune de autonomie, este o realitate socială ce se

află în interacțiuni complexe cu societatea în general. De aceea, strategia de prevenire a violenței școlare nu poate fi o verigă izolată a prevenirii violenței generale; o asemenea strategie, atunci când este realistă și, deci, eficientă, are consecințe asupra societății la nivel general. Totuși, pentru a da o dimensiune de specificitate prevenirii violenței școlare, este necesar să optăm pentru un model de prevenire adaptabil realității sociale care este școala.

2. SCOP

Asigurarea unui mediu de viață socială armonios, liniștit, sănătos și sigur pentru întreaga comunitate, conform standardelor europene.

✚ Stabilirea unor măsuri comune menite să prevină și să combată astfel de fapte.

✚ Creșterea gradului de siguranță în cadrul Liceului Tehnologic „*Constantin Ianculescu*” Cârcea, cât și în afara orelor de program.

3. PERIOADA DE IMPLEMENTARE

Anul școlar 2024 – 2025

4. LOC DE DESFĂȘURARE

Liceului Tehnologic „*Constantin Ianculescu*” Cârcea

5. COORDONATORI

Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității - responsabil, prof. Sebastian-Radu **PIRPILICĂ**

6. PARTENERI:

Instituții guvernamentale și nonguvernamentale, autorități și instituții locale, mass-media.

DIRECTOR,
Prof. Adrian-Cristian **VELIȘCU**